

Napeti moramo toraj mnogo sile, da se bo ta nov odlok spravil ob veljavo. „Štajerc“ Vam hoče tudi v tem oziru pomagati. Priložili smo našemu današnjemu „Štajercu“ listek, na katerega se naj podpišejo kmetje, obrtniki, trgovci in sploh vsakdor, ki bi rad, da bi se ta nova postava zaradi soli spravila ob veljavo, to je, da se nikdo ne sme siliti, da bi mogel kupiti zraven soli v grudah, tudi sol v žakljih. (Ta določba finančnega ministerstva, je veljavna za vse avstrijske dežele in to za tisto sol, ki se dobavlja iz Ausee.)

Ti listeki se naj pošlejo na naš naslov, in sicer frankirani, to je, prilepiti je na nje znamko (marko) v znesku 10 vinarjev. Ta peticija naj se samo z enim podpisom ne pošlje nazaj, ampak vsak naj v svojo lastno korist skrbi, da bode peticija s podpisami čisto polna. Več ko bo podpisov, tem bolj bomo dosegli Vašo željo. Mi bomo potem te liste porabili, poslali jih bomo na pristojno mesto in tako ukrenili v tej važnji zadevi po Vaši volji.

## Spodnje-štajerske novice.

**Nezgoda na železnici.** Dne 3. februarja ponoči je bil na kolodvoru v Celju železniški uslužbenec Schmied od vlaka št. 110 povožen, Bil je takoj mrtev. Schmied je 40 let star, drugokrat oženjen in oče več otrok.

**Umor.** V Ivanjskem vrhu v Slov. Goricah v neki koči je bil že 61 let neki 88 let stari Hvalič, viničar. Mož je bil jako delaven in je še sedaj v skrajni starosti vedno delal. Ena njegova hči je omožena v Kunovi, hči Roza Hvalič pa je bila vedno doma ter vestno skrbela za onemoglega očeta. Roza je bila

stara 56 let. Tako sta živela srečno skupaj starec in njegova hči. 28 januarja okoli sedme ure, ko je Roza zunaj v kuhinji in v hlevu opravljala, je prišel v sobo, kjer je ležal stari Hvalič v postelji, neki umazan mož. Stopil je k postelji z dolgim nožem, grozeč starcu: „Denar, ali boš mrtev.“ Hvalič mu je pravil svojo revščino itd. Mož, videč, da ne opravi nič, začne stikati po sobi, ter res najde okoli 9 gld. Ko je bil v drugi sobi, mislil je starec vstati, da bi poklical Rozo, a tat ga je prijel, položil v posteljo ter mu zagrozil, da bo mrtev, če se gane. Ko je ropar vse preiskal, se najedel in napil žganja, je oblekel Hvaličevo obleko in škornje, prinesel si iz kuhinje vode, ter se pred Hvaličem popolnoma umil po obrazu, vratu in povsod, kakor biti mora. Še celo Hvaličevo milo (žajfo) si je sposodil. Ko je bil umit se ni več tako obrnil, da bi ga Hvalič videl v obraz. Vse to je trajalo blizu dve uri. Ko je bil tat tako praznično oblečen, je zapustil Hvaliča, odšel iz sobe v kuhinjo in na prosto. Šele zdaj je vstal Hvalič in šel gledat, kje je Roza. Našel jo je v kuhinji obešeno. Morilec jo je zadavil in potem ne prav obesil, temveč le privezal. Starec je potem zlezal na prosto, ali do soseda je potreboval pol ure, čeravno je le nekaj korakov. Sedaj šele so tekli ljudje in našli Rozo mrtvo. Popoldan so prišli orožniki preiskavati. Ženske so povedale, da so v peči zgorele neke cunje. Previdno so jemali pepel iz peči in končno dobili tudi na pol zgorelo vojaško knjižico Mihaela Waidingerja, sosedovega sina, kateremu je Roza mnogokrat kruha dala, ko je bil še majhen. — Miha Waidinger je bil že večkrat zaprt radi tatvine. Streljal je že na lastnega očeta in ker ga ni dobro zadel, je sebi z velikim nožem na grlu puščal, a bolelo ga je morda

## Naš župan.

(Konec.)

„Ta pa ta! Za župana je ravno tako sposoben, ko zajec za boben ali bik za orglje, začeli so praviti nekateri kmeti, ki so bili zbrani v Vazletovi krčmi.

Drugi so zopet razmišljali: „S čim se je Kušak neki župniku tako prikupil?“

„Jaz sem že davno vedel, da bode fajmošter iz njega napravil še kaj imenitnega“, oglasi se Šprogar.

„Kako pa to? vpraša ga naenkrat več gostov.

„Hm, kako sem to zvedel? To nič ni kunštnega, nadaljuje Šprogar. „Prvič je Kušak najbolj zabit mož občine. Župnik ga je dobro spoznal in delal na vse kriplje za njegovo izvolitev, ker je vedel, da ga bode lahko vodil na štričku kakor kacega junca.“

„Pa ne verjamem, da ga bode hotel zmiraj ubogati“, omeni Pečnik.

„Beži no, beži!“ reče zopet Šprogar, Kušak je preveč pasje nature. Ali ne veš, da zmiraj pravi: gospod so tako rekli, in kar gospod rečejo, je zmiraj prav. Zadnjič sem ga hotel zaradi tega malo podražiti in sem mu rekel: ti, fajmošter so rekli, da si njihov največji koštrun. In veste, kaj mi je odgovoril? Debelo me je pogledal in zagodel: oni že vejo.“

„Ha, ha, ha!“ zakrohoče živinski kupec Sušnik, „to je pač imeniten župan! Celej občini bo napravil toliko sramote, da se bodejo Zagorčanom še krave smejale.“

„Sušnik, ali vam ni znašo, kako je pri birmi celo faro oblatil?“ vpraša Šprogar.

„Ne. Dajte mi dajte to povedati!“ poprosi kupec.

„Na birmski dan so škof tudi odrašene krščanski nauk izpraševali. Kušaka so vprašali: vi mož, vi mi pa povejte, iz česa je Bog Evo ustvaril? Pa si romak ni znal odgovoriti, ampak odprl je usta prav široko in škofa žalostno zijal. Župniku, ki je stal za škofom, se je njegov zvesti prijatelj gotovo zelo umislil, ter mu je poskušal pomagati. Malo je zakašljaval in ko je vprašani nanj pogledal, je prijel z roko za košček suknje na prsih, da bi ga opomnil na tisto prešmentano rebro. Naenkrat se je Kušaku obraz od veselja raztegnil in prav korajžno je višjemu dušnemu pastirju odgovoril: Bog je napravil Evo z enega starega lajblca!“

„Hihhi!“ bruhne Sušnik v glasen smeh, „tedaj bi pač bilo lušno na svetu, če bi se dale narediti iz starih „lajblcov“ lepe mlade Eve! Ta misel je pa vredna par litrov! Vazle, prinesi to veliko lehtirno (dvalitersko steklenico), da pogledamo pri njeni luči županove možgane malo bolj natanko!“

zato se ni usmrtil. 6. t. m. med prvo božjo službo je prišel z roparskim namenom v neko krčmo. Krčmaričina sestra je bila sama doma in imela vrata zaklenjena. Ko je slišala po vratih trkati, je vzela luč in šla odpirat. Waidinger je vstopil in ona mu je posvetila pod nos, katerega je skrival pod klobuk, ter mu rekla: „A ti, Miha, si!“ Ona je vrata zopet zaklenila in to je menda vzelo Miha pogum. Šla sta v sobo in dobil je naročen šnops. V nedeljo pred je prišel popoldne k neki vdovici z nožem v roki in brez klobuka v sobo. Vdovica je še pa čvrsta in napodila ga je, da je moral bežati bos in brez klobuka v šumo. Morilca do sedaj še niso dobili.

**Neumni vrag.** Iz Radgone se poroča: Tam v bližnji Oggerski deželi vjel se je vrag vsled svoje neumnosti v past, vjeli so ga in sedi danes namestu v peklju v ječi. Kako se je to zgodilo? Neka kmetica prejela je iz svojega rojstnega kraja od komitatne oblasti obvestilo, da ima dobiti tam nek denar, katera svota znaša 900 kron. Kmetica se je te nepričakovane vesti jako razveselila, ali v to veselje kapnila je kapljica pelinoveca. Ondotni občinski predstojnik toraj glavar občine, ki je imel to kmetico kot sprejemnico denarja, po predpisanem službenem potu obvestiti, sklenil je ta denar za sebe pridobiti. Načrt, kako bode to izvršil, bil je kmalu gotov. Po noči vstal je ta občinski glavar, namazal svoj obraz s sajami in se oblekel tako, da je izgledal kot hudič. Potem se je napotil k kmetici in nji povedal, da je odposlanec iz pekla, ter zahteval, da mu mora kmetica takoj izročiti denarje, ako pa denarja ne da, bode pa mogla iti z njim v pekel. Do smrti prestrašena žena je obžalovala, da denarja še ni vzdignila in je v dokaz tega pokazala „vragu“ poštno nakaz-

In zbrani možje so se še dolgo pogovarjali o marsičem. Zinili so mnogo pametnih besed, toda najbolj so povdarjali misel, da bi moral Odrešenik, če bi zopet prišel na svet, vzeti najprej v roke bič (gajzlo) in iz cerkev napoditi vse tiste pobeljene grobove, ki delajo z Njegovimi nebeškimi nauki navaden „kšeft“. Ko je še Kresnik razburjen zaklical: „Judovski hinavci so Kristusa samo jedenkrat križali, katoliški farizeji pa bi ga gotovo najmanj desetkrat na križ pribili, če bi se prikazal med njimi in jim očital njihovo ošabnost, njihovo grabežljivost, njihovo sovraštvo in druge pregrehe!“ začeli so Zagorčani zamišljeno odhajati.

Lahko si sami mislite, kako pametno vlada Kušak našo občino. Pravzaprav stori človek že smrten greh, če reče, da on županuje; najprimernejše se izrazi, ako pravi: „zagorski župan strelja kozlje.“ Da pišem resnico, naj vam dokažejo sledeče vrstice:

Kar prvi dan po izvolitvi je šel z doma. Neka-teri so mislili, da gre na kakšno božjo pot zahvaljevat se za doseženo župansko čast, toda stara Žagranka, ki nosi jajca, smetano in drugo tako drobnjavo v Maribor na prodaj, nam je povedala, da si je šel očale (špegle) kupovat. Z „Fihposom“ v žepu je vstopil pri velikem urarju v Gosposki ulici.

nico omenjene komitatne oblasti. Vrag se je nato srdito spačil in izjavil, da pride po denar prihodno noč, potem pa je zginil. Da bi telo in dušo rešila, hitela je žena takoj drugi dan na pošto po denar, to posebno iz tega vzroka, ker se za ta denar že sam poklenšček zanima. Na pošti pa, kjer se na tako samopridnost razumejo, dali so celi stvari drugo lice in so o tem vražjem prihodu obvestili žandarje. Žandarji skrili so se v hiši kmetice v neki kot in pričakovali vraga. Prišel je res v natančno napovedani uri; žandarji pa so ga zgrabili in spoznali v vragu — občinskega predstojnika dotične občine.

**Ogenj.** Dne 22. januarja t. l. ob dveh po noči nastal je pri posestniku Jožefu Stoperju v Oplotnici ogenj, kateri je vse posestvo Stoperjevo uničil. Goreti je začelo na škednju, kjer se je ogenj hitro razširil. Sumi se, da je ogenj nastal vsled neprevidnosti nekoga nepoznanca.

**V svinjaku je zmrznil.** Dne 21. januarja t. l. je zmrznil 55-letni težak Jurij Smole iz okraja Šmarje pri Jelšah v nekem svinjaku v Šmarjah. Našli so ga na pol nagega in brez vsakega sledu, da bi se zgodil kak zločin. Smole bil je alkoholist in je najbrž v pijanosti zaspal ter zmrznil.

**Pes** o kojem se je sumilo, da je stekel, je pred nekoliko dnevi v Ptuj napadel nekaj ljudi, med drugimi tudi neko deklo, na kar so ga v bližini pošte ustrelili. Pri preiskavi se je dognalo, da je bil pes popolnoma zdrav, pač pa zelo izstradan, ter je najbrž od lakote napadal ljudi.

**Zgorela je** dne 23. januarja t. l. v občini Jelovec-Makole posestnica Katarina Gobec. Ob 11. uri dopoldan omenjenega dne je nastal v leseni in s slamo kriti hiši omenjene posetsnice ogenj, kateri se je tako

„Dober dan očka! Kaj pa vi želite?“ pozdravi ga prijazni mojster.

„Prav močne špegle mi dajte!“ oglasi se Kušak!

Urar prinese takoj celo škatljo očal in jih začne na mizi razkladati in hvaliti.

Kušak si prve natakne na nos, potegne iz aržeta „Laž Dom“ in poskuša brati. Ker ni šlo, nataknil si je druge, a tudi s temi ni mogel čitati. Ljubeznjivi urar mu potem podaja očala za očalami, a nobena mu niso bila prav. Ko sta že vse pregledala, vpraša mojster nevoljno: „Oče, pa znate vi sploh brati?“

Kušak se jezno obregne: „Kaj mislite, da sem norec? Če bi brati znal, bi špeglov ne kupoval!“

Proti volitvi se ni nihče pritožil. Pametni možje so si mislili: ej, naj le županita fajmošter in Kušak! Bodeta vsaj spoznala, da se tudi z najbolj trdo glavo ne da zid predreti.

Ker ni bilo nobene pritožbe, je okrajno glavarstvo volitev potrdilo in povabilo novega župana in njegova svetovalca, naj pridejo k zaobljubi. Kušak je po glavarstvu postopal, ko petelin po gnoju. Komisar jim razloži njihove dolžnosti, potem storijo zaobljubo in nazadnje pomoli županu še neko pismo, da bi ga podpisal. Bahaču se je zdaj nos pobesil in

hitro razširil, da se Katarina Gobec ni mogla več rešiti. Njeno čisto sežgano truplo so po ognju našli in prepeljali v mrtvašnico pokopališča v Makolah. Zgorele so tudi štiri koze in več kokoši, ter vsa krma za živino. Poslopje bilo je pri zavarovalnici zoper ogenj v Gradcu zavarovano za 600 K, škoda pa znaša okola 2000 K.

**Poročilo ptujskega sejma.** Na mesečni živinski, konjski in svinjski sejem dne 4. februarja prignalo se je 67 konj, 672 komadov govedi in 324 komadov prašičev. Cene so bile dobre, blago se je prodalo lahko. Kmetje le priženite svoje blago sami na sejem, ker bode za svoje blago več dobili kakor pa če je prodajate prekupcem. Neki kmet je prodal na tem sejmu doma izrejeno svinjo za 270 kron. Prihodnji živinski sejem bode dne 18. februarja t. l.

## Dopisi.

**Od sv. Ruperta v Slov. Gor.** Ni res, da sem dal postaviti hlev za živino na gričku tik zadnjih cerkvenih vrat, kjer je videti, da bi se gnojnica dol k cerkvi cedila, res pa je, da je cerkveni konkurenčni odbor dal postaviti župnijsko gospodarsko poslopje na primernem prostoru, kjer se gnojnica odtaka ravno na nasprotno stran cerkve. Ni res, da poštene hiše imenujem hudičeve hiše, ni res, da sem za sv. misijon pripravljaj neke moše s „hudiči, faloti“ i. t. d.; res pa je, da sem vse prav prijazno povabil, naj se udeležijo sv. misijona. Ni res, da sem klel in šinfal, mesto pridigoval in ni res, da ne bi hotel kdaj krstiti, češ je prepozno, ter da bi katera žena morala radi tega otroka nesti domov in drugi dan zopet prinesti. Ni res, da mož, ki je prišel po spovednika

začel se je izgovarjati, da ne zna pisati. Zato je komisar opomnil: „Če ne umete pisanja, se vam bode kot županu slabo godilo.“

„O, nič ne bo hudega,“ jame se župan izgovarjati, „gospod fajmošter in mežnar mi bosta ze pomagala.“

„Ali niste nič v šolo hodili?“ vpraša uradnik.

„Jaz sem samo z volami v šolo hodil“, blekne Kušak.

„Se vam pozna“, reče komisar in ga odpravi.

Čeravno se ni znal podpisati, ga vendar nič ni bolj razveselilo, če je našel svoje ime kje tiskano ali napisano.

Ko je stalo v „Fihposu“: „V Zagorju je bil izvoljen za župana katoliško-narodni in zavedni gospodar Juri Kušak. Slava vrlim volilcem!“ je od samega veselja skoraj znorel. Njegov sin mu je moral ta članek nad dvajsetkrat prebrati, in vsem znancem je ponosno kazal te lepe katoliške „cajtenge.“

Kjer je le mogel, dal je nabiti kakšno tablico, ki je nosila njegovo prečastito ime. Tako je dal na vratah v pokopališče pribiti napis, ki se je tako glasil: „Tukaj se smejo pokopavati le mrlič, ki živijo v tej občini. Juri Kušak, župan.“

Nekoč se je pritepel v naš kraj sumljiv pes in

svoji 20-letni deklici, ni našel pomoči, ker je Razgoznica precej daleč ali pa pot preslaba; res je pa da sem fantu, ki je prišel po spovednika, rekel, naj gre k sv. Barbari, ker gosp. kaplana ni bilo doma. Jaz pa sem se radi protina v kolenu desne noge komaj še po hiši premikal. Ni res, da sem izrazil besede: „Če temu kmetu prodamo posestvo, pa pride drug gospodar na nje.“ Ni res, da bi navadno svoji pridigi pravil: „Štajerca“ je hudič in kateri „Štajerca“ bere, je hudič;“ res pa je, da svarim pred slabimi knjigami in časopisi brez „hudiča“. Ni res, da računim za poroko 5 gld.; res pa je, da sem pri 171 porokah samo v dveh slučajih računil 5 gld. pri vseh drugih strankah manje, pri nekaterih celo nič. Ni res, da je pred kratkim kmet plačal za pogreb 202 kroni in seveda še nekaj helarjev; res pa je, da je kmet imel plačati za slovesen pogreb I. vrste 80 K; ker pa je kmet vpričo drugega kmeta rekel: „Gospod, le računite, kolikor hočete, saj se denarji tukaj in se ne ve, čegavi še bodo“, je sam plačal 100 K, površni dve kroni in še nekaj vinarjev pa je plačal pokopiču, kar sem združil zavoljo olajšave pri sodnji v en račun. Ni res, da je plačal celo za vodo, katero poškropi župnik po žepi, kadar gre k pelavanju, 25 krajcarjev; res pa je, da za tisto vodo nobena žena in nikdo drugi ni dal vinarja. — Župni urad sv. Rupert v Slov. Goricah, dne 12. prosinca 1903. Ivan Pajtlar, župnik.

(Opomba uredništva: Toraj gospod župnik, mi vam prav nič ne verjamemo, da bi ta „ni res“ bil resničen, kmetje si bodejo o tem že sami sodbo naredili. Pričakujemo o tej stvari do prihodnje številke našega dopisnika, da nam to stvar pojasni.)

**Iz Moravca.** Glede dopisa, katerega je priobčil

takoj smo dobili tablo z zapovedjo: „Tukaj ima zapor vsi psi Juri Kušak“. Neki hudomušnež pa po noči napisal za besedo „psi“ še besedico „in“. Zato je župan kaj pisano gledal, ko je nekdo drugo jutro za plotom zaklical: „Oča, bežite, šintar gre!“

Najbolj so se gospod Kušak repenčili pri vojaškem naboru (štelengi). Še celo major ni nosil svoje glave tako visoko kakor zagorski župan trdo buče. Seveda, treba se je bilo malo postaviti, da bode fanti, ki so na izbirk, doma lahko povedali, kakšen imeniten mož je vladar Zagorja.

K naboru je prišel tudi njegov najstarejši sin. Bil je to lep dečko, popolnoma podoben svoji blagim mamici. Zdravnik je krepkega fanta takoj potrdil, pri njem stoječi major zapove, naj ga zapišejo konjikom.

Kušak ni nič vedel, kaj je govorila komisija, samo zijal je okrog. Zapazivši, da se pogovarja gospodje o njegovem sinu, vprašal je pisarja, kaj gospod „majur“ rekli.

Pisar mu pove, da so sina odbrali h konjikom. „Kaaaj, kam so ga dali?“ vpraša župan zopet. „H konjem pride“, mu pojasnuje pisar.

Tedaj pa naš župan urno vstane in glasno reče komisiji: „Lepo prosim, prečastiti gospodje, ne daj